

ECLI:NL:GHSHE:2020:501

Instantie   Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak   13-02-2020

Datum publicatie   09-04-2020

Zaaknummer   19/00393

Rechtsgebieden   Belastingrecht

Bijzondere kenmerken   Hoger beroep

Inhoudsindicatie

Hof honoreert beroep op vertrouwensbeginsel bij uitlatingen medewerker Belastingtelefoon. Belastingplichtige belt Belastingtelefoon met vraag of hij bij afkoop van lijfrente revisierente verschuldigd is. Na bespreking van de relevante feiten geeft medewerker Belastingdienst zonder voorbehoud te kennen dat geen revisierente verschuldigd is. Hof is van oordeel dat een toezegging is gedaan. Hof vernietigt de revisierentebeschikking.

Vindplaatsen   Rechtspraak.nl
                                  Viditax (FutD), 09-04-2020

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Team belastingrecht

Enkelvoudige Belastingkamer

Kenmerk: 19/00393

Uitspraak op het hoger beroep van

[belanghebbende] ,

wonende te [woonplaats] ,

hierna: belanghebbende,

tegen de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant (hierna: de rechtbank) van 11 juli 2019, nummer BRE 18/2997, in het geding tussen

belanghebbende,

en

de inspecteur van de Belastingdienst

hierna: de inspecteur.

1 Ontstaan en loop van het geding

- 1.1. Aan belanghebbende is de aanslag inkomstenbelasting/premieheffing volksverzekeringen (IB/PVV) over het jaar 2015 opgelegd. Bij in het aanslagbiljet opgenomen beschikking is revisierente in rekening gebracht. Na daartegen gemaakt bezwaar heeft de Inspecteur bij uitspraken de aanslag en de revisierentebesikking gehandhaafd.
- 1.2. Belanghebbende heeft tegen de uitspraken van de inspecteur beroep ingesteld bij de rechtbank. De rechtbank heeft het beroep gegrond verklaard, de aanslag en de revisierentebesikking verminderd, de inspecteur veroordeeld in de proceskosten van belanghebbende en de inspecteur gelast tot vergoeding van het griffierecht.
- 1.3. Belanghebbende heeft hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank. Ter zake van dit hoger beroep is een griffierecht geheven van € 128. De inspecteur heeft een verweerschrift ingediend.
- 1.4. Belanghebbende heeft voorafgaand aan de zitting een nader stuk ingediend.
- 1.5. De zitting heeft plaatsgehad op 10 januari 2020 te 's-Hertogenbosch. Beide partijen zijn verschenen en gehoord. Belanghebbende is verschenen met zijn gemachtigde [gemachtigde] en zijn echtgenote. Namens de inspecteur is [inspecteur] verschenen.
- 1.6. Aan het slot van de zitting heeft het Hof het onderzoek gesloten en een schriftelijke uitspraak aangekondigd.
- 1.7. Van de zitting is een proces-verbaal opgemaakt dat met deze uitspraak aan partijen is verzonden.

2 Feiten

- 2.1. Belanghebbende heeft in 1998 een lijfrenteovereenkomst (hierna: de lijfrente) gesloten met [A NV] (hierna: [A NV]). Deze overeenkomst strekte tot verzekering van een kapitaal dat beschikbaar zou zijn bij expiratie van de overeenkomst, dan wel bij het eventuele eerdere overlijden van belanghebbende. De expiratedatum van de lijfrente was 1 februari 2015. Van 1 juni 1998 tot 1 februari 2015 heeft belanghebbende maandelijks premies voor de lijfrente betaald. De betaalde premies zijn gedeeltelijk in aftrek gebracht bij het bepalen van de grondslag voor de heffing van de IB/PVV.
- 2.2. In verband met de expiratie van de lijfrente is belanghebbende door [A NV] de keuze geboden om het verzekerde kapitaal ineens tot uitkering te laten komen, dan wel daaruit periodieke uitkeringen te ontvangen. Belanghebbende is door [A NV] gewezen op de mogelijke verschuldigdheid van revisierente indien voor uitkering ineens (hierna: afkoop) zou worden gekozen. In verband daarmee heeft belanghebbende telefonisch contact gezocht met de Belastingdienst.

2.3. Belanghebbende heeft de lijfrente in 2015 afgekocht. In verband daarmee heeft belanghebbende van [A NV] een uitkering ontvangen van € 48.439. In verband met de afkoop is aan belanghebbende bij beschikking revisierente in rekening gebracht.

3 Geschil en conclusies van partijen

3.1. Het geschil in hoger beroep betreft het antwoord op de vraag of het vertrouwensbeginsel zich er tegen verzet dat aan belanghebbende revisierente in rekening is gebracht.

3.2. Belanghebbende is van mening dat deze vraag bevestigend moet worden beantwoord. De Inspecteur is de tegenovergestelde opvatting toegedaan.

3.3. Belanghebbende concludeert tot vernietiging van de revisierentebeschikking. De inspecteur concludeert tot bevestiging van de uitspraak van de Rechtbank.

4 Gronden

Ten aanzien van het geschil

4.1. Tussen partijen is slechts in geschil de toepassing van het vertrouwensbeginsel. Niet in geschil is dat belanghebbende bij juiste wetstoepassing revisierente verschuldigd is in verband met de afkoop van de lijfrente.

4.2. De Rechtbank heeft onder meer als volgt overwogen:

"2.8. (...) Aan de informatie verstrekt door een medewerker van de belastingtelefoon kan in zijn algemeenheid niet een zodanig vertrouwen worden ontleend dat een juiste wetstoepassing moet wijken voor het beginsel dat een belastingplichtige op inlichtingen van de Belastingdienst moet kunnen vertrouwen (Hoge Raad 26 september 1979, ECLI:NL:HR:1979:AM4918). Als uitzondering op deze hoofdregel geldt dat belanghebbende met vrucht een beroep kan doen op het vertrouwensbeginsel, indien belanghebbende aannemelijk maakt dat:

- door belanghebbende de juiste en volledige informatie is verstrekt;
- de betreffende inlichtingen niet zo duidelijk in strijd zijn met een juiste wetstoepassing dat de betrokken belastingplichtige redelijkerwijs hun onjuistheid had kunnen en moeten beseffen;
- belanghebbende, afgaande op de onjuiste voorlichting, enige handeling heeft verricht of nagelaten en als gevolg daarvan schade heeft geleden.

2.9. Belanghebbende dient aannemelijk te maken dat aan alle voorwaarden van het arrest van de Hoge Raad wordt voldaan. Belanghebbende heeft tegenover de gemotiveerde betwisting door de inspecteur - dat uit de telefoonnotitie van belanghebbende de precieze strekking van het telefoongesprek niet af te leiden is - onvoldoende feiten en omstandigheden aangedragen om aannemelijk te maken dat de betreffende medewerker van de belastingtelefoon kennis had genomen van alle relevante feiten en omstandigheden. Naar het oordeel van de rechtbank is niet aannemelijk gemaakt dat is voldaan aan het vereiste dat door belanghebbende de juiste en volledige informatie is verstrekt. Het betoog van belanghebbende dat uit verschillende onderzoeken naar voren is gekomen dat door de belastingtelefoon op inhoudelijk vlak soms fouten worden gemaakt, maakt het voorgaande niet anders, omdat voornoemde criteria een beoordeling op individueel niveau meebrengen.

De uitkomsten van de onderzoeken brengen geen verandering in de bewijslast van belanghebbende. De verwijzing naar de ervaringsregel dat belastingplichtigen niet de mogelijkheid hebben om een standpuntbepaling van een individuele inspecteur te vragen, wordt om diezelfde reden verworpen. Gelet hierop is geen sprake van in rechte te honoreren vertrouwen.”

- 4.3. Het Hof stelt voorop dat voor de beoordeling van de gegrondheid van een beroep op het vertrouwensbeginsel onderscheid moet worden gemaakt tussen enerzijds algemene voorlichting en inlichtingen die, al dan niet op verzoek van de belastingplichtige, door de Belastingdienst worden verstrekt, en anderzijds als concrete en ondubbelzinnige toezeggingen op te vatten uitlatingen die zijn gedaan door een daartoe bevoegde persoon.
- 4.3.1. Voor de eerstgenoemde categorie, die algemene voorlichting omvat, alsmede telefonisch bij de Belastingdienst ingewonnen inlichtingen, geldt dat de inspecteur in de regel door onjuistheden of onvolledigheden in de voorlichting niet wordt gebonden. Dat is slechts anders indien de belastingplichtige de onjuistheid niet had hoeven te beseffen en wordt geconfronteerd met het feit dat hij niet alleen de wettelijk verschuldigde belasting moet betalen, maar daarnaast schade lijdt doordat hij, afgaande op de onjuiste voorlichting, een handeling heeft verricht of nagelaten.¹ Indien het gaat om dergelijke algemene voorlichting of inlichtingen geldt, anders dan de inspecteur betoogt en de rechtbank heeft overwogen, niet het vereiste van juiste en volledige (voor)informatieverstrekking door de belastingplichtige.²
- 4.3.2. Indien het gaat om als concrete en ondubbelzinnige toezeggingen op te vatten uitlatingen, geldt wél het vereiste van juiste en volledige voorinformatie, maar niet het vereiste dat de belastingplichtige, afgaande op de toezegging, schade in de hiervoor bedoelde zin heeft geleden (het dispositievereiste).
- 4.4. Partijen verschillen van mening over het antwoord op de vraag (a) of door belanghebbende volledige informatie is verstrekt over de lijfrente en (b) of is voldaan aan het dispositievereiste. Zoals uit het voorgaande volgt, is de relevantie van het antwoord op die respectieve vragen afhankelijk van of het aan belanghebbende door een medewerker van de Belastingtelefoon verstrekte antwoord moet worden aangemerkt als algemene voorlichting of inlichtingen enerzijds, dan wel als een toezegging anderzijds. Voordat die kwalificatie wordt behandeld, zal het hof zijn bewijsoordeel geven over de inhoud van het telefonische gesprek dat belanghebbende met de medewerker van de Belastingtelefoon (hierna: het telefoongesprek) heeft gevoerd.
- 4.5. Het hof acht, gelet op de inhoud van de gedingstukken, waaronder de handgeschreven notitie die belanghebbende naar aanleiding van het telefoongesprek heeft gemaakt, en de geloofwaardige verklaringen van belanghebbende ter zitting aannemelijk:
- dat belanghebbende, als leek op fiscaal gebied, in verband met het feit dat hij door [A NV] was gewezen op de mogelijke verschuldigdheid van revisierente bij afkoop van de lijfrente, contact heeft gezocht met de Belastingdienst via de Belastingtelefoon om duidelijkheid daaromtrent te verkrijgen;
  - dat belanghebbende de, met naam genoemde, medewerker van de Belastingtelefoon telefonisch heeft gesproken met de concrete vraag of hij bij afkoop van de lijfrente revisierente zou zijn verschuldigd;
  - dat hij voorafgaand aan dat gesprek zijn burgerservicenummer moest doorgeven;
  - dat hem in dat gesprek door die medewerker is gevraagd naar, onder andere, de looptijd van de lijfrente, de betaalde premies, de wijze van betaling van die premies en de aftrek van premies ten laste van het inkomen voor de heffing van IB/PVV;
  - dat belanghebbende die vragen naar waarheid heeft beantwoord en, onder andere, uitdrukkelijk

te kennen heeft gegeven dat er premiebedragen in aftrek zijn gebracht bij de heffing van IB/PVV;

- dat de medewerker van de Belastingdienst, nadat zij deze informatie had vergaard, belanghebbende zonder enig voorbehoud heeft medegedeeld dat hij bij afkoop van de lijfrente geen revisierente zou zijn verschuldigd;
- dat belanghebbende naar aanleiding van deze mededeling, die hij als betrouwbaar en vertrouwenwekkend heeft ervaren, heeft besloten tot afkoop van de lijfrente.

4.6. Het hof acht derhalve aannemelijk dat de medewerker van de Belastingtelefoon, mede naar aanleiding van vragen van haar zijde, op de hoogte was van de relevante feiten en omstandigheden betreffende belanghebbende en de lijfrente en dat zij, desondanks, belanghebbende zonder enig voorbehoud heeft medegedeeld dat hij bij afkoop van de lijfrente geen revisierente verschuldigd zou zijn.

De inspecteur heeft weliswaar bestreden dat belanghebbende de medewerker heeft geïnformeerd over de (gedeeltelijke) aftrek van betaalde premies, omdat belanghebbende in het beroepschrift zelf zou hebben vermeld niet te weten of de premies in het verleden in aftrek zijn gebracht. Dat laatste berust echter op een onjuiste lezing van het beroepschrift, waaruit niet meer kan worden afgeleid dan dat belanghebbende niet kon achterhalen welk totaalbedrag aan premies in aftrek was gebracht.

De inspecteur heeft verder nog betoogd dat het onwaarschijnlijk is dat een medewerker van de Belastingtelefoon een dergelijk antwoord zou geven, maar daartegenover staat dat het niet in de rede ligt dat belanghebbende zonder een onomwonden antwoord als hier bedoeld tot afkoop van de lijfrente zou zijn overgegaan.

Het voorgaande betekent dat er bewijsrechtelijk vanuit moet worden gegaan dat de medewerker van de Belastingdienst op de hoogte was van de relevante feiten en omstandigheden en desalniettemin zonder voorbehoud het onjuiste antwoord heeft gegeven dat geen revisierente verschuldigd zou zijn.

4.7. Gelet op het onder 4.3 overwogene moet worden beoordeeld of het aan belanghebbende gegeven antwoord als algemene voorlichting of inlichtingen (hierna ook kortweg: inlichting) moet worden aangemerkt, dan wel als een toezegging. De inlichting en de toelichting zijn van elkaar te onderscheiden doordat de inlichting gaat over de wetstoepassing in een abstract aangeduide situatie, terwijl het bij een toezegging gaat om de wetstoepassing in de concrete situatie van de belastingplichtige.³ Gelet daarop is het ook logisch om voor een toezegging, anders dan bij inlichtingen, te eisen dat juiste en volledige (voor)informatie door de belastingplichtige wordt verstrekt. Verder is voor het onderscheid tussen inlichting en toezegging relevant of een aan de inspecteur toerekenbare mededeling, gelet op zowel de inhoud daarvan als op de omstandigheden waaronder en naar aanleiding waarvan zij wordt gedaan, bij de belanghebbende het gerechtvaardigde vertrouwen kan wekken dat in zijn geval dienovereenkomstig zal worden gehandeld. Het gaat er dus om hoe de belanghebbende de mededeling redelijkerwijs mocht opvatten en niet, althans niet zonder meer, om wat de inspecteur bedoelde.⁴ Voor als toezeggingen op te vatten uitlatingen geldt ten slotte niet het vereiste dat zij schriftelijk worden gedaan of bevestigd.⁵ De omstandigheid dat een mededeling mondeling is gedaan, betekent dus niet dat die mededeling daardoor niet als toezegging kan worden aangemerkt.

4.8. Uitgaande van de bewijsoordelen over het telefoongesprek (4.5 en 4.6 hiervóór) ligt het in de rede de mededeling die tijdens het telefoongesprek aan belanghebbende is gedaan aan te merken als toezegging, omdat die mededeling door belanghebbende redelijkerwijs als zodanig kon worden opgevat. Wat daartegen zou kunnen pleiten is de aard van het contact tussen belanghebbende en de Belastingdienst, dat immers is verlopen via de Belastingtelefoon. Betoogd zou kunnen worden dat uitlatingen van medewerkers van de Belastingtelefoon steeds als niet anders dan algemene voorlichting of inlichtingen moeten worden gekwalificeerd, gelet op de (hoofd)taak van de Belastingtelefoon, zijnde het geven van voorlichting.

- 4.9. Het hof onderkent dat het belang van een onbelemmerde uitoefening van de voorlichtende taak van de Belastingdienst noopt tot een terughoudende toepassing van het vertrouwensbeginsel.⁶ Dat betekent echter niet dat uitlatingen gedaan door medewerkers van de Belastingtelefoon nimmer als toezeggingen kunnen worden gekwalificeerd. Die terughoudende toepassing van het vertrouwensbeginsel geldt immers enkel voor de categorie van algemene voorlichting of (al dan niet telefonisch verstrekte) inlichtingen.⁷
- 4.10. Dat klemt te meer omdat de belastingplichtige burger in het huidige tijdsgewricht in de regel voor contacten met de Belastingdienst is aangewezen op de Belastingtelefoon. Verder is ter zitting van het Hof opgehelderd dat medewerkers van de Belastingtelefoon de mogelijkheid hebben vragen ter beantwoording voor te leggen aan een "backoffice", waarna de belastingplichtige wordt teruggebeld door een medewerker van het regionale kantoor van de Belastingdienst. Het staat ter beoordeling van de medewerker van de Belastingtelefoon of het wenselijk is dat van die mogelijkheid gebruik wordt gemaakt. Volgens de inspecteur is het ook de bedoeling dat, indien om een standpunt wordt gevraagd, van die mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, maar heeft de medewerker van de Belastingtelefoon die belanghebbende te woord heeft gestaan daarvoor kennelijk geen aanleiding gezien. Gesteld noch gebleken is dat belanghebbende van deze werkwijze op de hoogte was, dan wel dat belanghebbende daarover door de medewerker van de Belastingtelefoon op de hoogte is gebracht. Het hof acht het, uitgaande van deze werkelijkheid, niet aangewezen om, indien een medewerker van de Belastingtelefoon een mededeling als hier aan de orde aan een belastingplichtige doet, zonder raadpleging van de "backoffice", die belastingplichtige een beroep op het vertrouwensbeginsel te onthouden dan wel aan dat beroep zwaardere eisen te stellen dan voor toezeggingen overigens. Of en zo ja in hoeverre de medewerkers van de Belastingtelefoon conform werkinstructies of beoogde werkwijzen handelen, kan niet voor rekening van de belastingplichtige worden gebracht ingeval zonder enig voorbehoud een toezegging wordt gedaan in antwoord op een concrete vraag van een belastingplichtige over de wetstoepassing in de specifieke situatie waarin hij verkeert. Het hof ziet dan ook geen goede grond om uitlatingen als hier bedoeld in de gegeven omstandigheden niet aan de inspecteur toe te rekenen.
- 4.11. Het hof ziet ook geen aanleiding voor een andere beoordeling in verband met de omstandigheid dat belanghebbende geen schriftelijke bevestiging van het antwoord van de medewerker van de Belastingtelefoon heeft gevraagd. Weliswaar heeft hij daarmee een bewijsrisico gelopen, maar voor toezeggingen geldt niet het vereiste dat die op schrift zijn gesteld (zie 4.7 hiervóór). Hoewel het in zijn algemeenheid aanbeveling verdient bevestiging op schrift te verlangen, is het hof van oordeel dat het bewijsrisico dat belanghebbende heeft gelopen zich in dit geval niet in zijn nadeel manifesteert (zie 4.5 en 4.6 hiervóór).
- 4.12. Het voorgaande brengt het hof tot de slotsom dat aan belanghebbende een antwoord is gegeven dat door hem in redelijkheid als toezegging mocht worden opgevat. De inspecteur heeft niet gesteld dat belanghebbende zich van de onjuistheid van het antwoord bewust had moeten zijn en het hof ziet geen aanleiding om ambtshalve in die zin te oordelen. Dat betekent dat belanghebbendes beroep op het vertrouwensbeginsel moet worden gehonoreerd. Het dispositievereiste behoeft geen behandeling.

Ten aanzien van het griffierecht

- 4.13. Omdat de uitspraak van de rechtbank gedeeltelijk wordt vernietigd en het beroep gegrond had moeten worden verklaard, moet de inspecteur aan belanghebbende het door hem voor het hoger beroep betaalde griffierecht vergoeden.

Ten aanzien van de proceskosten

- 4.14. Het hof ziet in de gegrondheid van het hoger beroep aanleiding om de inspecteur te veroordelen in de proceskosten die belanghebbende in verband met de behandeling van het hoger beroep

redelijkerwijs heeft moeten maken. Het hof stelt de tegemoetkoming voor kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op: 2 (punten)¹ x € 525 x 1 (factor gewicht van de zaak) = € 1.050. Gesteld noch gebleken is dat belanghebbende overige voor vergoeding in aanmerking komende kosten heeft gemaakt.

5 Beslissing

Het hof:

- verklaart het hoger beroep gegrond;
- vernietigt de uitspraak van de rechtbank, maar uitsluitend voor zover deze de beslissingen inzake de revisierentebeschikking en de desbetreffende uitspraak op bezwaar betreft;
- bevestigt de uitspraak van de rechtbank voor het overige;
- vernietigt de uitspraak op het bezwaar tegen de revisierentebeschikking;
- vernietigt de revisierentebeschikking;
- veroordeelt de inspecteur in de proceskosten van belanghebbende in hoger beroep, vastgesteld op een bedrag van € 1.050; en
- gelast dat de inspecteur het door belanghebbende voor het hoger beroep betaalde griffierecht van € 128 aan hem vergoedt.

Aldus gedaan op 13 februari 2020 door P.C. van der Vegt, lid van voormelde Kamer, in tegenwoordigheid van P.A. Flutsch, griffier. De beslissing is op die datum ter openbare zitting uitgesproken en afschriften van de uitspraak zijn op die datum aangetekend aan partijen verzonden.

Het aanwenden van een rechtsmiddel:

Tegen deze uitspraak kunnen beide partijen binnen zes weken na de verzenddatum beroep in cassatie instellen bij de Hoge Raad der Nederlanden (Belastingkamer), Postbus 20303, 2500 EH 's-Gravenhage. Daarbij moet het volgende in acht worden genomen.

1. Bij het beroepschrift wordt een afschrift van deze uitspraak overgelegd.
2. Het beroepschrift moet ondertekend zijn en ten minste het volgende vermelden:
  - a. de naam en het adres van de indiener;
  - b. een dagtekening;
  - c. een omschrijving van de uitspraak waartegen het beroep in cassatie is gericht;
  - d. e gronden van het beroep in cassatie.

Voor het instellen van beroep in cassatie is griffierecht verschuldigd. Na het instellen van beroep in cassatie ontvangt de indiener een nota griffierecht van de griffier van de Hoge Raad.

In het cassatieberoepschrift kan de Hoge Raad verzocht worden om de wederpartij te veroordelen in de proceskosten.

---

¹ HR 3 januari 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC4191; ov. 4.4., HR 26 september 1979, ECLI:NL:HR:1979:AM4918.

² Zie onder meer de zojuist aangehaalde rechtspraak.

³ HR 26 september 1979, ECLI:NL:HR:1979:AM4918 en HR 19 december 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC4483.

⁴ Vgl. J.P. Scheltens, annotatie onder ECLI:NL:HR:1990:ZC4191, BNB 1990/148.

⁵ HR 26 september 1979, ECLI:NL:HR:1979:AM4918.

⁶ Conform HR 26 september 1979, ECLI:NL:HR:1979:AM4918.

⁷ Zie het zojuist aangehaalde arrest en HR 19 december 1990, ECLI:NL:HR:1990:ZC4483.

⁸ Hoger beroepschrift, zitting hof.
